

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 29PP/187/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121011832
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rudolf Bott
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2021:2121011832.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava v konaní pred samosudcom JUDr. Rudolfom Bottom, v trestnej veci odsúdeného E. E., nar. XX.XX.XXXX v S., trvale bytom N. XXXX/XX, S., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Piešťany zo dňa 03.02.2020, sp. zn. 8T/80/2019, na verejnom zasadnutí konanom dňa 11.11.2021 takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1 písm. a/, ods. 2 Tr. zák. sa návrh odsúdeného: E. E., nar. XX.XX.XXXX, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietá.

odôvodnenie:

Dňa 06.09.2021 bol Okresnému súdu Trnava doručený návrh odsúdeného E. E. o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Odsúdený v čase rozhodovania o jeho návrhu o podmiennečné prepustenie vykonáva v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou súhrnný trest odňatia slobody uložený mu rozsudkom Okresného súdu Piešťany zo dňa 03.02.2020 sp.zn. 8T/80/2019 vo výmere 13 mesiacov. Uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 04.09.2020 sp.zn. 15Nt/48/2020 bolo rozhodnuté o určení spoločného spôsobu postupne uložených trestov vrátane vyššie uvedeného v ústave na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Odsúdený vo svojom návrhu uvádza, že svoj trest vykonáva v súlade s ústavným poriadkom, má za to, že spĺňa všetky zákonom stanovené podmienky potrebné k podmiennečnému prepusteniu z výkonu trestu odňatia slobody. V prípade podmiennečného prepustenia bude viesť riadny život.

Na verejnom zasadnutí boli oboznámené listinné dôkazy a to hodnotenie odsúdeného vypracované riaditeľom ÚVTOS, skrátený výpis klienta, odpis z registra trestov, lustrácia v Registri obyvateľov, trestný rozkaz Okresného súdu Bratislava II sp.zn. 2T/123/2013, rozsudok Okresného súdu Piešťany sp.zn. 8T/18/2017, rozsudok Okresného súdu Piešťany sp.zn. 8T/80/2019, uznesenie Krajského súdu v Trnave sp.zn. 6To/24/2020, žiadosť o prijatie do RETEST.

Z hodnotenia riaditeľa UVTOS Hrnčiarovce nad Parnou vyplýva, že správanie a vystupovanie odsúdeného počas jeho pobytu v predchádzajúcom ústave nie je v pedagogickej dokumentácii bližšie hodnotené, negatívne poznatky zaznamenané neboli. Pracovne zaradený nebol. Odsúdený v tunajšom ústave v období od 24.08.2020 do 28.04.2021 vykonal Okresným súdom Bratislava II a Okresným súdom Piešťany nariadené dve protitoxikomanické ochranné liečenia ambulantnou formou. Uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 06.04.2021 pod č.k. 29Nt/98/2021 bol z oboch liečení prepustený. V rámci liečby bol vedený k náhľadu a ku kritickej sebareflexii v súvislosti s drogovou závislosťou, bol motivovaný k abstinencii. Zastával funkciu vedúceho terapeutickej skupiny. Liečebný režim dodržiaval, povinnosti vyplývajúce z liečby si plnil. Počas pobytu v tunajšom ústave je jeho správanie a vystupovanie na požadovanej úrovni. Ústavný poriadok a časový rozvrh dňa dodržiava. Príkazy a nariadenia príslušníkov plní a rešpektuje, v kolektíve odsúdených konfliktné situácie nevyvoláva. Osobnú a

kolektívnu hygienu dodržiava, chodí riadne ustrojený a dbá o svoj zovňajšok. V osobných veciach si udržiava náležitý poriadok. Z radov odsúdených nezastáva žiadnu funkciu. Doposiaľ bol dvakrát disciplinárne odmenený. Naposledy 01.04.2021 pochvalou za dlhodobé pozitívne výsledky dosahované pri plnení programu zaobchádzania. Disciplinárne potrestaný nebol. Počas výkonu trestu odňatia slobody odsúdený neabsolvoval rekvalifikačný kurz ani iné formy vzdelávania. Bol však zaradený do výchovného vzdelávacieho programu „Závislosti odsúdených osôb“ (300 hodín) v rámci národného projektu Šanca na návrat. Program bol určený pre odsúdených s vysokým rizikom sociálneho zlyhania - drogová a iná závislosť. Počas výkonu trestu v tunajšom ústave je pracovne zaradovaný podľa potrieb ústavu, od dňa 26.08.2021 je pracovne zaradený na pracovisku mimo ústav s dohľadom Lavaton Trnava. Jeho pracovná morálka je na požadovanej úrovni, riadne sa snaží využívať fond pracovnej doby. Podľa potreby a určenia sa zapája do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného v oblasti udržiavania čistoty a upravenosti ubytovacích priestorov ústavu. Po prepustení by chcel nastúpiť dobrovoľnú liečbu závislostí v RETEST Bratislava. Odsúdený nie je zaradený do skupinových foriem práce, je mu venovaný individuálny prístup s vedením k zodpovednosti, sebakontrolu, k posilneniu pozitívnych vzorcov správania a prosociálnych prejavov. Ďalej je vedený k zvládaniu záťažových situácií racionálnym spôsobom a ku kritickému postoju s poukazom na spáchaný trestný čin. Možno konštatovať, že odsúdený si stanovené ciele programu zaobchádzania plní. Resocializačná prognóza je menej priaznivá na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti. V pedagogickej dokumentácii v súčasnosti nie je voči odsúdenému evidované ďalšie trestné stíhanie. Dňa 16.06.2021 sa konalo verejné zasadnutie OS Trnava, pod sp. zn. 3PP/16/2021, vo veci rozhodovania o podmienčnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, odsúdený vzal svoju žiadosť späť. Riaditeľ ÚVTOS v závere hodnotenia konštatuje, že odsúdený preukazuje splnenie podmienok na podmienčné prepustenie a odporúča ho podmienčne prepustiť

Zo skráteného výpisu klienta vyplýva dátum možného podmienčného prepustenia 01.04.2021.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený má v registri trestov 6 záznamov pre prevažne drogovú trestnú činnosť.

Zo správy organizácie RETEST Bratislava vyplýva, že odsúdený bol na základe jeho žiadosti o resocializačný pobyt v uvedenom zariadení zaradený do evidencie uchádzačov.

Prokurátor na verejnom zasadnutí uviedol, že vzhľadom na skutočnosť, že odsúdený už bol podmienčne prepustený a aj napriek tomu páchal trestnú činnosť má za to, že u odsúdeného nie sú splnené podmienky na podmienčné prepustenie a preto navrhuje aby súd žiadosť odsúdeného o podmienčné prepustenie zamietol.

Odsúdený na verejnom zasadnutí uviedol, že sa pridrižiava svojho návrhu. V prípade podmienčného prepustenia by šiel RETESTU. Moja trestná činnosť spočívala v braní drog a toto by som chcel zmeniť.

Obhajca odsúdeného uviedol, že z hodnotenia riaditeľa ústavu vyplýva, že odsúdený dostatočným spôsobom preukázal prekonanie vnútornej osobnostnej zmeny a v danej súvislosti aj zmeny jeho postoja v jeho predchádzajúcej trestnej činnosti. Táto zmena je preukázaná z jeho správania sa počas výkonu trestu odňatia slobody, ale aj tým, že absolvoval dve protitoxikomanické liečenia a navyše aj výchovno-vzdelávací program závislosti odsúdených osôb, v rámci ktorého zastával dokonca funkciu vedúceho terapeutickú skupiny. O zmene jeho postoja svedčí aj to, že odsúdený v prípade jeho podmienčného prepustenia plánuje nastúpiť navyše dobrovoľnú liečbu v zariadení RETEST. Záverom vyberá z hodnotenia, že odsúdený plnil ciele zaobchádzania a navyše mu boli uložené aj dve disciplinárne odmeny, vzhľadom na uvedené skutočnosti považuje návrh za odôvodnený a žiada preto súd, aby návrhu vyhovel.

Podľa § 415 ods. 1 Tr. por., o podmienčnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmienčné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka a ak ide o odsúdeného na dvadsaťpäť rokov alebo na doživotie, po uplynutí troch rokov od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 Tr. zák., súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák., pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Z dikcie citovaných ustanovení vyplýva, že súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody za súčasného splnenia 3 podmienok:

- vykonanie zákonom stanovenej doby uloženého trestu,
- odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukazuje polepšenie,
- od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život. Podmiennečné prepustenie má mať na odsúdeného výchovný vplyv a to nielen ten, že iba v skúšobnej dobe po podmiennečnom prepustení bude odsúdený viesť riadny život, ale predovšetkým ten, že odsúdenému je daná šanca na riadny život s tým, že sa už trestnej činnosti viac nedopustí, nakoľko rozhodnutím o podmiennečnom prepustení súd prezumuje, že výkon trestu odňatia slobody splnil vo vzťahu k osobe odsúdeného svoj účel. Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by odsúdený po podmiennečnom prepustení viedol riadny život. Súd tiež uvádza, že z povahy inštitútu podmiennečného prepustenia vyplýva, že jeho uplatnenie nemá byť automatické a nemá sa stať pravidlom, ale má sa uplatniť iba výnimočne, kedy jeho uplatnenie budú odôvodňovať okolnosti konkrétneho prípadu.

Uplatnenie fikcie neodsúdenia, čo znamená, že sa na odsúdeného hľadí, ako keby nebol odsúdený, nebráni tomu, aby ju súd zohľadnil pri posudzovaní osobnosti odsúdeného, jeho náchylnosti k páchaniu trestnej činnosti, vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným právnymi predpismi, a teda pri celkovom hodnotení možnosti nápravy odsúdeného. Zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia totiž zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, nie však aj samotná skutočnosť, že páchatel' spáchal trestný čin a bol zaň právoplatne odsúdený, keďže aj zahladené odsúdenie dáva obraz o osobe odsúdeného a jeho sklonoch páchať trestnú činnosť a oprávňuje súd skúmať existenciu očakávania vedenia riadneho života odsúdeným po jeho prípadnom podmiennečnom prepustení z výkonu trestu (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Rozhodnutie o podmiennečnom prepustení je fakultatívnej povahy, čo znamená, že naň neexistuje právny nárok, ktorého by sa mohol odsúdený domáhať ihneď, ak sa po určitéj zákonom stanovenej dobe správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Súd v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku vyhodnotil dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, a dospel k nasledovným záverom.

Prvá zákonná (formálna) podmienka splnená je. Odsúdený vykonal potrebnú časť trestu odňatia slobody podľa § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona ku dňu 01.04.2021. Ku dňu rozhodovania súdu o žiadosti odsúdeného dňa 11.11.2021 je táto podmienka splnená.

Druhá zákonná (prvá materiálna) podmienka a to tá, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich pracovných i mimopracovných úloh vrátane dodržiavania všetkých právnych noriem vzťahujúcich sa na výkon trestu preukázal polepšenie, podľa názoru súdu splnená je. K uvedenému súd dospel na základe záverov plynúcich z hodnotenia odsúdeného Ústavom na výkon trestu odňatia slobody, že vo vzťahu k odsúdenému neboli konštatované žiadne negatívne skutočnosti a poznatky o jeho osobe, ktoré by mali za následok nespĺnenie tejto materiálnej podmienky. Odsúdený počas výkonu trestu získal dve disciplinárne odmeny, disciplinárne potrestaný nebol. Jeho správanie a vystupovanie vrátane pracovnej morálky počas jeho pobytu v ústave je na požadovanej úrovni.

Tretia zákonná (druhá materiálna) podmienka, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu, podľa názoru súdu splnená nie je.

Súd pri skúmaní splnenia tejto podmienky objasňuje, skúma, komplexnejšie posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostrediu, v ktorom žil, celý jeho doterajší život, povahu, charakter trestnej činnosti, pre ktorú je vo výkone trestu s jediným cieľom, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že v prípade prepustenia na slobodu povedie riadny život, t.j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti. Napriek tomu, že odsúdený v prostredí ústavu na výkon trestu odňatia slobody preukazuje svojim správaním polepšenie, jeho zjavné kriminálne sklony počas pobytu na slobode neumožňujú súdu dospieť k záveru, že od neho možno očakávať vedenie riadneho života. Súd má za to, že s prihliadnutím na trestnú minulosť odsúdeného (odsúdený má v registri trestov 6 záznamov) a menej priaznivú resocializačnú prognózu, na charakter a závažnosť spáchanej trestnej činnosti a sklony odsúdeného k jej páchaniu je u odsúdeného vysoké riziko recidívy. Svedčí o tom tiež skutočnosť, že odsúdený si z predchádzajúcich odsúdení nechal žiadne ponaučenie, ktoré by ho motivovalo k tomu, aby sa už ďalej nedopúšťal páchania trestnej činnosti a aby viedol riadny život. Uvedené závery vyplývajú súdu aj z toho, že hoci bola odsúdenému už raz poskytnutá šanca na vedenie riadneho života formou podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, pokračoval v páchaní ďalšej trestnej činnosti. Na jeho nápravu a uvedenie si negatívnych dôsledkov jeho konania teda zjavne nemala vplyv ani bezprostredná hrozba výkonu zvyšku trestu odňatia slobody pri uvedenom podmienenom prepustení. Osoba odsúdeného, ako recidivujúceho páchatel'a (v prípade drogovej trestnej činnosti špeciálneho recidivistu), nevytvára predpoklady na úvahu, že v prípade podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody povedie riadny život. V jeho prípade preto prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatel'om trestnej činnosti. Skutočnosť, že odsúdený počas výkonu trestu odňatia slobody absolvoval ochranné protitoxikomanické liečenia vzhľadom na to, že je vo vynútenom prostredí, kde je obmedzená jeho osobná sloboda a je teda vo vynútenej abstinencii, sama osebe nepredstavuje dôvod, na základe ktorého by mal súd rozhodnúť o podmienenom prepustení odsúdeného. Zmysel podmieneného prepustenia totiž nespočíva len v tom, že odsúdený bude za dobré správanie, resp. za vzorné plnenie si pracovných povinností počas výkonu trestu odňatia slobody automaticky prepustený na slobodu po splnení formálnej podmienky stanovenej zákonom (určenej doby vykonania trestu), bez zreteľa k účelu trestu. Podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody má význam len vtedy, ak vzhľadom na účel trestu a ďalšie okolnosti je odôvodnený predpoklad, že odsúdený bude viesť na slobode riadny život a viac sa nedostane do rozporu so zákonom, čo ako už súd uvádza vyššie, za preukázané nemá.

Vzhľadom na vyššie uvedené mal preto súd za to, že náprava páchatel'a a celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je aktuálne možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmieneným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov. Z uvedených dôvodov zamietol návrh odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, pretože nespĺňal dôsledne všetky zákonom stanovené podmienky pre také rozhodnutie.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Sťažnosť sa podáva na Okresný súd Trnava a to do 3 (troch) pracovných dní od oznámenia uznesenia, a rozhoduje o nej Krajský súd v Trnave. Oznámením uznesenia je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť, alebo doručenie rovnopisu uznesenia. Právne neúčinná je sťažnosť podaná osobou, ktorá sa svojho práva podať sťažnosť výslovne vzdala.